

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับธรรมาภิบาลของผู้บริหารในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2
Relationship Between Participation and Good Governance Management in
Schools Under The Jurisdiction of The Office of Ratchaburi Primary
Education Service Area 2

นิษฐวดี จิรโรจน์ภิญโญ¹
Nitwadee Jirarotephinyo

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 2) ระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับธรรมาภิบาลของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ใช้สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 จำนวน 113 โรงเรียน เป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of Analysis) โดยการสุ่มแบบชั้นภูมิตามสัดส่วน ซึ่งใช้อำเภอเป็นชั้นภูมิในการแบ่ง จากนั้นใช้วิธีการจับฉลากให้ได้จำนวนตัวอย่างที่ต้องการในแต่ละชั้นภูมิ ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ครูในโรงเรียนโรงเรียนละ 4 คน รวมทั้งสิ้น 452 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ของเพียร์สัน (Person's Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การไว้วางใจกัน ความผูกพันที่จะปฏิบัติ การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน และความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน ตามลำดับ 2) ระดับธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 6 ด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงมากไปหาน้อย ดังนี้ หลักคุณธรรม หลักคุณธรรม หลักความร่วมมือ หลักความรับผิดชอบ หลักนิติธรรม หลักความคุ้มค่า และหลักความโปร่งใส ตามลำดับ และ 3) การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับธรรมาภิบาลของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน

คำสำคัญ : การบริหารแบบมีส่วนร่วม ; ธรรมาภิบาลของสถานศึกษา ; ผู้บริหาร

¹ อาจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
Lecturer Department of Management Studies University of Western

ABSTRACT

The purpose of this study were: 1) to determine the participation management of school administrators under The Jurisdiction of the Office of Ratchaburi Primary Education Service Area 2, 2) to determine the good governance management in school under The Jurisdiction of the Office of Ratchaburi Primary Education Service Area 2, and 3) to determine the relationship between the participation management and the good governance management in school under The Jurisdiction of the Office of Ratchaburi Primary Education Service Area 2. This research is descriptive research. The population of study was school – teacher. The total was 452 participants from 113 school by open Krejcie and Morgan’s table and proportional stratified random sampling. The district used a stratified in the division then using a raffle to get the required number of samples in each stratum. The analysis of the data was accomplished by computation of the percentage, mean, and standard deviation. The Person’s Product Moment Correlation Coefficient was also computed to test the null hypotheses postulated in the study.

Based upon the findings of the study, it was concluded that: 1) The participation management of administrators in overall were at high level. However, when taking each aspect into consideration found that all aspect were at high as follow trust, relationship, setting good and objective and free to take responsibility. 2) The school management according to good governance, in overall were at high level. However, when taking each aspect into consideration found all aspects were high level. และ 3) The relationship between the participation management and school management according to good governance found that there was a significant difference: by statistic at 0.01 level every aspect.

Keywords : Participant ; Management ; Good Governance ; Principal

บทนำ

ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะที่เป็นผู้บริหารงานโรงเรียน มีอำนาจหน้าที่เป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการ รวมทั้งการจัดทำนิติกรรมสัญญาในนามสถานศึกษาและเป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจในการดำเนินกิจการของสถานศึกษาซึ่งต้องยึดหลักคุณธรรมหลักนิติธรรมในการปฏิบัติงานเพื่อให้ผู้ร่วมงานเชื่อถือและยอมรับ จากการศึกษาที่รัฐกำหนดให้มีมาตรฐานด้านคุณธรรมของข้าราชการ มีการปรับเปลี่ยนบทบาทภารกิจ วิธีการบริหารงานภาครัฐให้มีประสิทธิภาพ มีการนำระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (Good Governance) มาเป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อให้ทั้งภาครัฐภาคธุรกิจเอกชนและ

ประชาชนสามารถอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี หรือ ธรรมภิบาล นับเป็นมิติของกระบวนการทัศน์ใหม่ของการบริหารงานภาครัฐ ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ การเน้นบทบาทของผู้บริหารงานภาครัฐในฐานะที่เป็นผู้ให้บริการที่มีคุณภาพสูง ตามที่ประชาชนต้องการสนับสนุนให้เกิดความเป็นอิสระในการบริหารงานแต่ละระดับมากขึ้น การบริหารงานอย่างโปร่งใส มีคุณภาพด้วยระบบ “ธรรมภิบาล” จึงเป็นหัวใจสำคัญยิ่งของทุกองค์กรไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานราชการหรือเอกชน การมีส่วนร่วมถือว่าเป็นหลักสำคัญ ในการจัดการศึกษาซึ่งหมายถึงการที่ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกชั้นตอนของโรงเรียน

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

2. เพื่อศึกษาระดับธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

สมมติฐานการวิจัย

การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 มีความสัมพันธ์กัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ตัวแปรต้นคือ การบริหารแบบมีส่วนร่วม ใช้แนวคิดของสวอนสเบิร์ก (Swansburg, 1996) และตัวแปรตามคือ ธรรมาภิบาลของสถานศึกษา ใช้แนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2558) ดังภาพที่ 1

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม
การบริหารแบบมีส่วนร่วม 1. การไว้วางใจกัน 2. ความผูกพันที่จะปฏิบัติ 3. การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน 4. ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน	ธรรมาภิบาลของสถานศึกษา 1. หลักนิติธรรม 2. หลักคุณธรรม 3. หลักความโปร่งใส 4. หลักความมีส่วนร่วม 5. หลักความรับผิดชอบ 6. หลักความคุ้มค่า

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินการวิจัย และเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัยเป็นการศึกษาข้อมูล สถิติ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เอกสาร วารสาร บทความ ตำราทางวิชาการ

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการตามโครงการวิจัย ผู้วิจัยจัดสร้างเครื่องมือ ทดสอบ ปรับปรุงข้อบกพร่องของเครื่องมือ และนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นนำไปเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่เป็นตัวอย่าง นำข้อมูลที่รวบรวมได้ มาตรวจสอบความถูกต้อง วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 รายงานผลวิจัยเป็นขั้นตอนการจัดทำรายงานผลวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 จำนวน 155 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 จำนวน 113 โรงเรียน จำแนกตามอำเภอ และจับฉลากโรงเรียนตัวอย่างตามสัดส่วนในแต่ละอำเภอ โดยผู้ให้ข้อมูลในสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 4 คน โดยการจับฉลาก ประกอบด้วย ครูผู้สอน โรงเรียน ละ 4 คน 113 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 452 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ สร้างและพัฒนาเครื่องมือให้เกิดความตรง (IOC) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 1 และความเชื่อมั่นของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือซึ่งเป็นแบบสอบถาม โดยศึกษาค้นคว้าเอกสาร หลักฐาน วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ จากนั้นนำผลที่ได้จากการศึกษาดังกล่าว มาสร้างแบบสอบถาม เพื่อพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่อง แล้วนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 32 คน

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา คำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1974) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.986 โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับความเป็นธรรมาภิบาลของสถานศึกษา

แบบสอบถามในตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของไลเคิร์ต (Likert's Five Rating Scale) (Likert, 1961) กำหนดค่าคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับมีความหมายดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง การบริหารแบบมีส่วนร่วมหรือธรรมาภิบาลของผู้บริหาร อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง การบริหารแบบมีส่วนร่วมหรือธรรมาภิบาลของผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง การบริหารแบบมีส่วนร่วมหรือธรรมาภิบาลของผู้บริหาร อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง การบริหารแบบมีส่วนร่วมหรือธรรมาภิบาลของผู้บริหาร อยู่ในระดับน้อย มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 1 หมายถึง การบริหารแบบมีส่วนร่วมหรือธรรมาภิบาลของผู้บริหาร อยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในเดือน มกราคม 2559 - กรกฎาคม 2559 โดยผู้วิจัยทำหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากแต่ละสถานศึกษา ทำการการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอให้แต่ละสถานศึกษาส่งแบบสอบถามคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์ และบางแห่งผู้วิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง จำนวน 113 โรงเรียน จำนวน 452 ฉบับ ได้รับคืนทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามทั้งหมดกลับคืนมา ซึ่งมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ จากนั้นนำแบบสอบถามมาลงรหัสข้อมูลนำไปคำนวณค่าสถิติ เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล ใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

2. การวิเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วมหรือธรรมาภิบาลของสถานศึกษา ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามขอบเขตของค่าเฉลี่ยตามแนวคิดของเบสท์ (Best, 1981) และสุดา บุญเถื่อน (2559) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 ถึง 5.00 แสดงว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมหรือธรรมาภิบาลของผู้บริหาร อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 ถึง 4.49 แสดงว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมหรือธรรมาภิบาลของผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 ถึง 3.49 แสดงว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมหรือธรรมาภิบาลของผู้บริหาร อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 ถึง 2.49 แสดงว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมหรือธรรมาภิบาลของผู้บริหาร อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 ถึง 1.49 แสดงว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมหรือธรรมาภิบาลของผู้บริหาร อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

สรุปผลการวิจัย

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การไว้วางใจกัน ความผูกพันที่จะปฏิบัติ การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน และความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน ตามลำดับดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดง ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับ การบริหารแบบมีส่วนร่วมของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวม

ข้อ ที่	การบริหารแบบมีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	การไว้วางใจกัน	4.33	0.57	มาก
2	ความผูกพันที่จะปฏิบัติ	4.24	0.33	มาก
3	การตั้งเป้าหมายและ วัตถุประสงค์ร่วมกัน	4.12	0.42	มาก
4	ความเป็นอิสระต่อ ความรับผิดชอบในงาน	4.10	0.42	มาก
โดยภาพรวม		4.20	0.28	มาก

2. ธรรมชาติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขต 2 โดย ภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทั้งทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงจาก มากไปหาน้อย ดังนี้ หลักคุณธรรม หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักนิติธรรม หลักความคุ้มค่าและ หลักความโปร่งใส ตามลำดับ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับธรรมชาติของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวม

ข้อ ที่	ธรรมชาติของ สถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	หลักนิติธรรม	3.95	0.21	มาก
2	หลักคุณธรรม	4.10	0.34	มาก
3	หลักความโปร่งใส	3.87	0.36	มาก
4	หลักความมีส่วนร่วม	4.08	0.9	มาก
5	หลักความรับผิดชอบ	3.96	0.14	มาก
6	หลักความคุ้มค่า	3.89	0.21	มาก
โดยภาพรวม		3.97	0.24	มาก

3. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษากับ ธรรมชาติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01โดยมีค่าความสัมพันธ์ กันในทางบวกหรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้ายตาม กัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม

ร่วมของสถานศึกษา กับธรรมชาติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงค่าความสัมพันธ์ของความสัมพันธ์ของ การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษากับ ธรรมชาติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามุททาสคร โดยภาพรวม

ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	ธรรมชาติ
การบริหารแบบมีส่วนร่วม	0.952

อภิปรายผลการวิจัย

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นราย ด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจาก มากไปหาน้อย ดังนี้ การไว้วางใจกัน ความผูกพันที่จะ ปฏิบัติ การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน และ ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน ตามลำดับ สภาพความเป็นจริงในพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัด คือ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 มียุทธศาสตร์ที่มุ่ง ให้บุคลากรภายในสถานศึกษานั้น ๆ มีส่วนร่วมในการ บริหารงาน โดยได้มีกิจกรรมต่าง ๆ ในการให้ความรู้กับ บุคลากรในเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วม เช่น การ อบรม การให้ความรู้ในรูปแบบเอกสาร เป็นต้น ตลอดจน รูปแบบการบริหารงานของผู้บริหารสมัยใหม่มีความ ทันสมัยและเปิดกว้างในการแสดงความคิดเห็นในรูปแบบ ต่าง ๆ ของผู้ร่วมงาน และเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่ายมี ส่วนร่วมในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง ตามนโยบายและ แนวทางที่กำหนดร่วมกันในองค์กร จึงทำให้การบริหาร แบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของศรีเวียง พันทะมนต์ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมใน การจัดทำแผนปฏิบัติการของข้าราชการครูโรงเรียน คชเพื่อกอนุสรณ์ เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดทำ แผนปฏิบัติการของข้าราชการครูโรงเรียนคชเพื่อก อนุสรณ์ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. ธรรมชาติของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ หลักคุณธรรม หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักนิติธรรม หลักความคุ้มค่า และหลักความโปร่งใส ตามลำดับ สภาพความเป็นจริงในพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 หน่วยงานต้นสังกัด คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 มีการรณรงค์ให้ความรู้ และส่งเสริม ตามยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ และรัฐบาลที่ประกาศใช้หลักธรรมนี้สู่หน่วยงานราชการ จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาในพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ปฏิบัติตามธรรมชาติของซึ่งเป็นแนวทางการบริหารงานที่ผู้บริหารที่ได้นำมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ ประกอบกับแนวทางในการปฏิบัติในส่วนต่าง ๆ ล้วนสอดคล้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหาร และครูผู้ปฏิบัติงาน ตามยุทธศาสตร์ของสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 2 จึงทำให้ธรรมชาติของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีความสอดคล้องกับงานวิจัยของเกียรติศักดิ์ ศรีสมพงษ์ (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารตามหลักธรรมชาติของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารตามหลักธรรมชาติของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรีโดยภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวรรณ ทองคำ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมชาติในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี พบว่า สภาพการบริหารงานตามหลักธรรมชาติในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่บริหารงานตามหลักธรรมชาติในระดับมาก

3. การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับธรรมชาติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าความสัมพันธ์กันทางบวกหรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้ายตามกัน

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ทุกด้าน มีความสัมพันธ์กันทางบวกสูงทุกคู่กับธรรมชาติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 มีความสัมพันธ์กันอย่างน้อยนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน ซึ่งสภาพความเป็นจริงในพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 หน่วยงานต้นสังกัด คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 มีการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมซึ่งเป็นข้อปฏิบัติส่วนหนึ่งของธรรมชาติที่มุ่งเน้นการปฏิบัติงานอย่างโปร่งใส ตรงไปตรงมา และมีความยุติธรรม ซึ่งสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ล้วนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี จึงทำให้การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับธรรมชาติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 มีความสัมพันธ์กันอย่างน้อยนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งหมายความว่า หากระดับการปฏิบัติการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษามีมากก็จะทำให้การปฏิบัติตามหลักธรรมชาติมากขึ้นในลักษณะที่คล้ายตามกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุดา บุญเถื่อน (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหารการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว พบว่า พฤติกรรมการบริหารการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. **ผู้บริหารควรให้อิสระในการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชา เพราะเมื่อผู้บริหารเลือกผู้รับผิดชอบงานแล้วย่อมเชื่อว่าสามารถทำงานให้ลุล่วงไปได้ แต่หากยังควบคุมการทำงานอย่างใกล้ชิดหรือไม่ให้อิสระในการทำงานที่ได้มอบหมายไปแล้วนั้น อาจทำให้ประสิทธิผลของงานยังไม่ได้รับการปฏิบัติอย่างสุดความสามารถเนื่องจากขาดความเป็นอิสระในการทำงาน**

2. ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนการดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียนมากขึ้น เพื่อรับข้อมูลข่าวสารจากผู้ปฏิบัติหน้าที่มาเป็นข้อมูลในการประกอบการพิจารณาต่าง ๆ

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ราชบุรี เขต 2 ควรจัดอบรมเพื่อให้บุคคลากรได้รับการพัฒนาความรู้ด้านการมีส่วนร่วมในการการทำงานเพื่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพในประเด็นการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมและธรรมาภิบาลของผู้บริหารของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 เพื่อศึกษาปรากฏการณ์จริงระหว่างพฤติกรรมการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมกับธรรมาภิบาลของผู้บริหารให้เกิดการบริหารแบบธรรมาภิบาลอย่างแท้จริงโดยศึกษาในรูปแบบของกรณีศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- เกษม วัฒนชัย. (2556). *ธรรมาภิบาล..บทบาทสำคัญกรรมการสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : อรรถพล.
- เกษมศรี จาตุรพันธ์. (2557). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมและธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร.วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร.*
- เกียรติศักดิ์ ศรีสมพงษ์. (2557). *การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.*
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2557). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: บุ๊คพอยท์.
- ไพฑูริย์ ทิพย์สุข. (2559). *หลักธรรมาภิบาลกับการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: อรรถพลการพิมพ์.
- ศรีเวียง พันทะมนต์. (2559). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการของข้าราชการครูโรงเรียนคชเมื่อกอนุสรณ์ เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร. ภาคนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สำนักงานโครงการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.*
- สุดา บุญเถื่อน. (2559). *ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหารการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- สุวรรณ ทองคำ. (2555). *สภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสิงห์บุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2558). *แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544)*. กรุงเทพมหานคร: อรรถพล.
- Best, J. W. (1981). *Research in education*. New Jersey: Prentice Hall.
- Cronbach, Lee J. (1974). *Essentials of Psychological Testing*. New York: Harper & Row Publishers.
- Likert, Rensis. (1961). *New Patterns of Management*. New York : McGraw – Hill Book Company Inc.
- Swansburg, Russell C. (1996). *Management and Leadership for Nurse Managers*. Boston : Jones and Bartlett Publishes.

Translated Thai References

- Boontuern, S. (2016). *The relationship between the management of the participation of school administrators and effectiveness of education under Office district, Sa Kaeo*. Master's thesis field of education college Burapa university.
- Jayurapun, K. (2013). *Participatory management and governance of the school administrators. Office Sakhon district*. Master's thesis field of education college Silrapakorn University.
- Office of the National Education Commission. (2015). *National Education Development Plan 8 (2540-2544 BC)*. Bangkok: Atthapol.
- Puntamon, S. (2016). *Management engaged in preparing the Action Plan of the School Teachers NHA Taro Memorial Prawet Bangkok*. Master of Education Degree Thesis Department of Management Studies Office of Graduate Studies Rajabhat University.
- Sangounnam, J. (2014). *Theory and practice in education*. Bangkok: Book Point.
- Srisompong, K. (2014). *Administration under the good governance of school administrators under the Office of Basic Education Area Suphanburi*. Master's thesis field of education college Kasetsart University.
- Thongkhom, S. (2012). *The state administration according to good governance in schools under the Office of Primary Education Singburi*. Master thesis field of Education College Women's university.
- Tippayasuk, P. (2016). *The good governance of education*. Bangkok : Atthapol.
- Wattachai, S. (2013). *Management using the good governance of the school administrators. Based on the feedback of the teachers teaching in the Office of Educational Service Area 1*. Master's thesis field of education college Khonkaen University.